

гових занять — після проходження практики, за тиждень-два до початку екзаменаційної сесії.

Одним з можливих варіантів проведення тренінгових занять може бути рольова гра. Кілька студентів з групи виступають у ролі інтерв'юєрів, з допомогою викладача готують план проведення співбесіди, орієнтовний перелік запитань, відповідні бланки, в яких будуть фіксувати варіанти відповідей. Причому інтерв'юєри мають готуватись до співбесіди для підбору персоналу на конкретну посаду з урахуванням специфіки конкретної організації, в якій вони проходять практику. Студенти, які виступають у ролі претендентів на вакантні посади, повинні самостійно підготуватись до співбесіди. Їх слід наперед поінформувати, на яку посаду вони претендують, вони повинні ознайомитись із специфікою організації, мати типовий перелік запитань, які найчастіше задають роботодавці.

За умов добре організованої підготовки до таких занять вони дадуть змогу студентам отримати навички проходження співбесіди з роботодавцями, бути більш підготовленими до даної процедури, що позитивно впливатиме на рівень їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Важливим питанням при цьому є забезпечення мотивації студентів до участі у тренінгових заняттях. Самою постановкою проблеми важко зацікавити студентів, особливо студентів п'ятого курсу. Незважаючи на те, що тренінгові заняття не прийнято оцінювати, на наш погляд, є сенс дозволити викладачам «преміювати» додатковими балами найбільш активних студентів. Додаткові бали можуть додаватись до загальної суми балів за поточний контроль знань студентів. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не повинна перевищувати 40 балів.

*Т. В. Черницька, асист.,
кафедра міжнародної економіки*

ТАКСОНОМІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАДАЧ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ

Функціонування системи завжди підпорядковане її меті. Будь-який навчальний процес має бути цілеспрямованим. Завдяки чітко сформульованим задачам легше й ефективніше можна досягти бажаних результатів. Крім того, задачі можуть бути поставлені

таким чином, що демонструватимуть різні рівні навчання. Для цього були розроблені різноманітні таксономії навчальних задач. Найпопулярнішою є таксономія, розроблена американським ученим Бенджаміном Блумом¹, який протиставить когнітивну сферу так званій «афективній» (чуттєво-емоційній). Дана таксономія може бути використана при плануванні заняття, формулюванні питань для роботи в аудиторії або складання контрольних і екзаменаційних завдань. Таксономія Блума належить до пізнавальної сфери освіти і виділяє шість рівнів у процесі набуття знань:

— *знання* (пам'ять) — здатність згадати матеріал, що містить терміни, класифікації, тенденції, критерії, методології, узагальнення, структуру;

— *розуміння* — здатність адекватно розуміти та частково використовувати наданий матеріал (*попередньо вимагає наявність знань*);

— *застосування* — здатність застосовувати ідеї, принципи та концепції в нових ситуаціях (*попередньо вимагає наявність знань, розуміння*);

— *аналіз* — здатність виділяти компоненти ідеї та встановлювати логічні зв'язки між окремими частинами і цілим, застосовуючи процеси індукції або дедукції (*попередньо вимагає наявність знань, розуміння, застосування*);

— *синтез* — здатність зводити окремі елементи з різних джерел в єдину систему або структуру, що раніше не була очевидною (*попередньо вимагає наявність знань, розуміння, застосування, аналізу*);

— *оцінка* — здатність формулювати власну думку щодо цінності цілі, ідей або методів, рішень, способів, матеріалів, для того, щоб визначити, наскільки вони ефективні, економічні чи адекватні, використовується набір критеріїв, установлених самим студентом або заданих йому викладачем (*розуміння, застосування, аналізу, синтезу*).

Когнітивні рівні постають у вигляді певної ієрархії, тобто за рівнем складності кожен наступний рівень вищий за попередній. Варто зауважити, що когнітивні операції кожного рівня носять так званий «інклюзивний» характер, — тобто операція кожного наступного рівня потребує попереднього здійснення розумових дій всіх попередніх рівнів. Задачі, відповідно, мають бути виражені таким чином, щоб їх виконання вказувало на певний рівень, на якому знаходиться студент. Необхідність цього зустрічається

¹ B. Blum. Taxonomy of Educational Objectives: Handbook 1: Cognitive Domain, 1956.

при розробці курсу, коли студент від заняття до заняття має досягти певної досконалості в опануванні дисципліни.

Популярні на сьогодні активні моделі навчання спрямовані на роботу з залученням вищих рівнів мислення. Проте, слід зауважити, що для деяких викладачів система навчання та система оцінки знань першочергово зорієнтована на отримання студентами інформації та запам'ятовування факторів і теорій, а не на цілеспрямований розвиток когнітивних навичок вищого рівня. Тому важливо застерегти викладачів від використання нових методів навчання лише для того, щоб зробити заняття більш цікавими і, таким чином, допомогти студентам запам'ятати певний матеріал, адже призначення даних моделей полягає у розвитку навичок мислення вищого порядку та креативного мислення. Варто також наголосити на складнощах у визначенні когнітивних рівнів при перевірці знань. Адже питання може бути сформульоване для одного рівня, а для відповіді буде застосований нижчий рівень. Так, наприклад, питання «Проаналізуйте економічну модель України» спрямоване на когнітивний рівень «аналіз», а якщо взяти до уваги, що викладач на лекції дав детальний аналіз економічної моделі України, тоді відповідь студента зводиться до найнижчого рівня «знання/пам'ять».

Контроль знань має показувати, якого рівня досяг студент при виконанні поставлених задач. Оцінка повинна виявляти, наскільки це можливо, найвищий рівень знань студента і здобутих ним навичок.

І. Ю. Чумакова, канд. екон. наук, доц.,
кафедра аудиту

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ Й АУДИТУ

Реалізація інтеграційних процесів у сфері вищої освіти України в європейську та світову спільноти зумовлює кардинальні зміни змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з обліку й аудиту. Адже знання, вміння і навички, яких набули випускники, є підґрунтям для оцінки якості освіти та підвищення їхньої конкурентоспроможності на національному і європейському ринках праці.